

تعریف : خونریزی معدی روده ای عارضه ای از اختلالات مختلف معده ای روده ای شدید میباشد که زخم به شبکه عروقی پیشرفت کرده است. خونریزی ممکن است حاد یا مزمن باشد .

علل و عوامل موثر:

- آسیب سطح داخلی معده در اثر مصرف طولانی مدت داروها
- بیماری زخم معده
- واریس مری
- سرطان مری-معده یا روده
- خراش یا پارگی کوچک به دلیل چند بار استفراغ پشت سر هم
- اختلال در عملکرد یا تولید سلول های خونی
- التهاب و زخمی شدن مری
- سوء مصرف آسپرین و داروهای ضد التهاب غیراستروئیدی و نیکوتین
- عفونت هلیکوباکتر پیلوری

علائم و نشانه ها:

- استفراغ خونی که ممکن است به رنگ قرمز تیره یا قهوه ای یا سیاه ویا مشخصه ی دانه های قهوه ای دیده شود.
- دفع خون قرمز روشن از طریق مقعد
- مدفوع سیاه و قیری
- کمبود آب بدن
- خستگی
- رنگ پریدگی
- تهوع و استفراغ
- نفخ شکم
- درد و حساسیت و کرامپ شکمی
- اسهال
- تب و لرز
- در نهایت خونریزی حاد بیشتر از 500 ml ایجاد سبکی سر و غش و تعریق و افزایش ضربان قلب و شوک

علائمی که در صورت مشاهده باید به پزشک و پرستار گزارش شود :

- نارحتی معده هنگامی که معده خالی است
- درد همراه با بلع غذا
- بی اشتها، تهوع و استفراغ خونی، نفخ شکمی و احساس پری شکم

آموزش های ویژه:

- بررسی مدفوع از نظر وجود خون
- سعی در آرام سازی و کاهش درد به روش های غیر دارویی مثل تنفس عمیق و آرام سازی
- ترک سیگار و پرهیز از مصرف الکل
- پرهیز از سرفه کردن ، عطسه کردن، بلند کردن و فشار در حین دفع مدفوع و استفراغ
- نیاز به مصرف نرم کننده های مدفوع در صورت نیاز برای جلوگیری از یبوست

داروها :

- مصرف داروهای تجویز شده همان گونه که دستور داده شده
- دقت به زمان مصرف دارو متناسب به نوع آن ها(قبل یا بعد از غذا)
- پرهیز از مصرف داروهای حاوی آسپرین، ایبوپروفن

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
مرکز آموزشی درمانی سینا

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سینا

خونریزی معده-روده ای

گردآوری: سحر حسین زاده

دانشجوی پرستاری

منبع: کتابچه آموزش به بیمار

آموزش به بیمار تالیف: ماری ام. کاتابیو و ترجمه دکتر نصیریانی

تاریخ تدوین: آذر 1404

مراقبت از افرار مسن:

در افراد مسن فرد بیمار و خانواده او باید بدانند:

- آنمی مزمن که از قبل در اشخاص مسن وجود داشته باشد، آنمی ناشی از خونریزی گوارشی را بدتر میکند.
- داروهای ضد فشار خون باید تنظیم شوند و ادامه یابند، چرا که فشار خون به علت خونریزی و تا زمانی که آنمی درمان شود، تغییر میکند، پیگیری جهت کنترل فشار خون ضروری است.

مراقبت روانی-اجتماعی:

- بیمار را تشویق کنید تا در برنامه ریزی مراقبت ها و کنترل بیماری حضوری فعال داشته باشد.
- بیمار را تشویق کنید تا جهت ترک الکل و نیکوتین برنامه ریزی کند.

مراقبت های پیگیری:

- پیگیری مرتب ویزیت پزشک و گرفتن شماره تلفن های ضروری
- تکمیل دوره های دارویی و آزمایشگاهی

فعالیت:

- خودداری از انجام فعالیت های قدرتی تا هنگامی که آنمی بهتر شود.

رژیم غذایی:

- داشتن یک برنامه غذایی با ویتامین K بالا
- در صورتی که دارای بیماری پیشرفته کبدی همراه با این بیماری هستید، از رژیم غذایی کم سدیم و کم پروتئین و کم آمونیاک استفاده کنید.
- استفاده از وعده های غذایی کم حجم و مکرر. غذا را بخوبی بجوید و غذا را به آهستگی بخورید.
- نوشیدن آب همراه با وعده های غذایی
- لیستی از غذاها و داروهای محرک را تهیه کنید تا از آن پرهیز کنید مثل قهوه، چای، کافئین، غذاهای تیز و تند و غذاهای سفت، عصاره اسید سیتریک، مایعات و غذاهای داغ و الکل
- پرهیز از نوشیدن شیر چون بعضی وقت ها باعث افزایش ترشح اسید معده میشود.
- مراجعه به یک متخصص برای برنامه ریزی رژیم غذایی